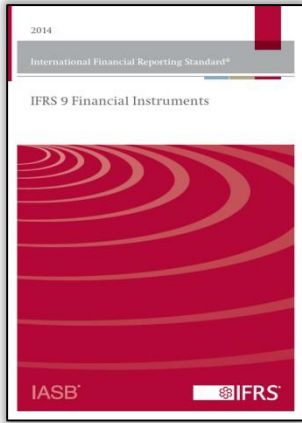

TFRS 9

**İşletmeler için Finansal Varlık Değer
Düşüklüğü**

TFRS 9 Genel Bakış

24 Temmuz 2014'te Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK), finansal araçlar projesinin üç aşamasını da beraberinde getiren TFRS 9'un son halini yayınladı:

1

Sınıflandırma ve Ölçüm

2

Değer düşüklüğü (beklenen kredi zararları)

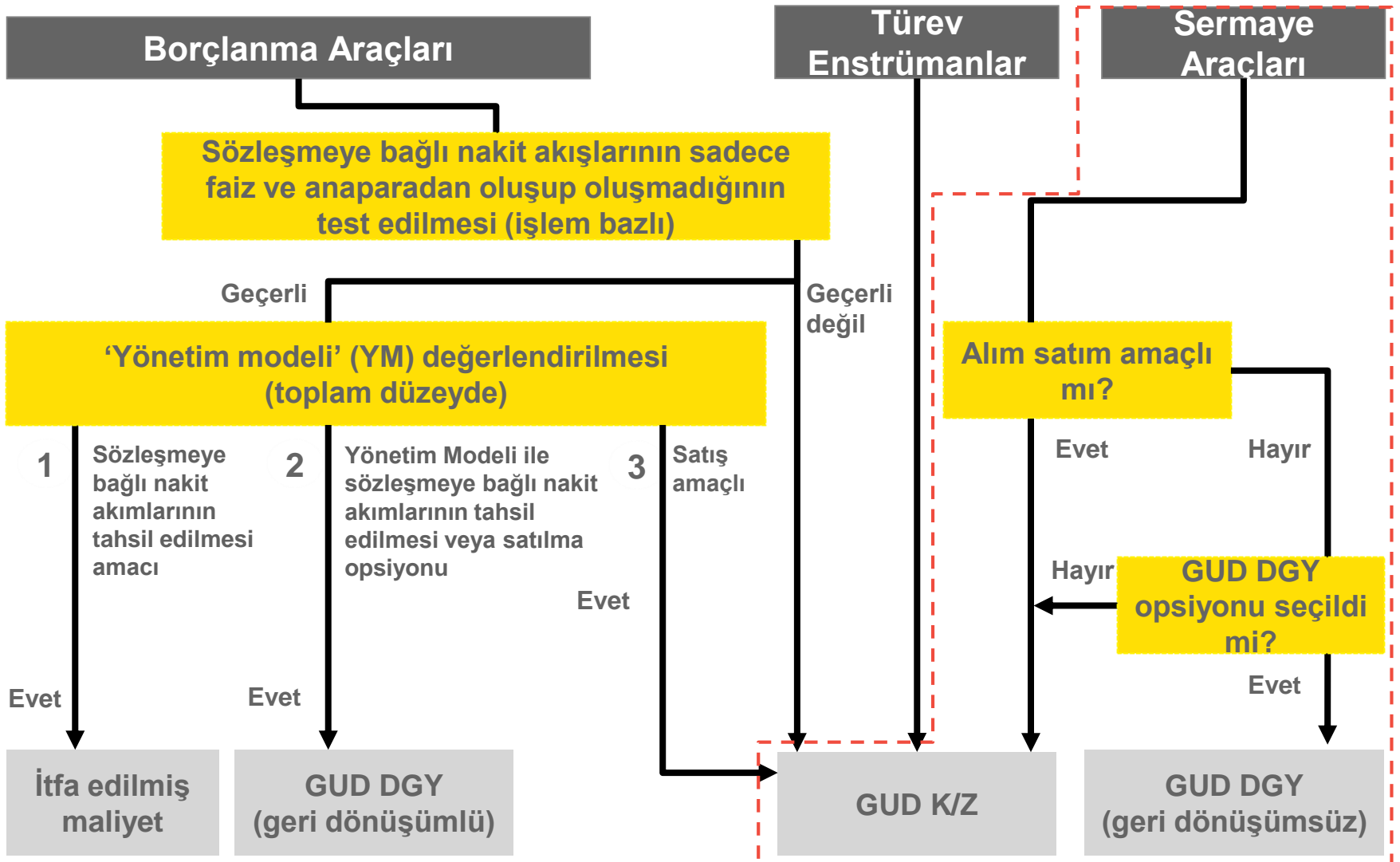
3

Finansal Riskten Korunma Muhasebesi (mikro)

UMS 39 ile aynı kurallar kullanılarak Muhasebeleştirme ve Bilanço Dışı Bırakma hususları aynı kalmıştır.

Sınıflandırma ve Ölçüm

Finansal Varlıklara Yönelik Yeni Model Akış Şeması

Değer Düşüklüğü

Finansal Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Kapsamı nedir?

- ▶ Kapsamda neler var?
 - ▶ TFRS 16 kapsamında finansal kiralama alacakları
 - ▶ TFRS 15 kapsamında sözleşme varlıkları (~ fatura edilmemiş alacaklar)
 - ▶ Gerçeğe uygun değer farkı kar / zarara yansıtılan kredi taahhütleri (FVTPL)
 - ▶ FVTPL'de olmayan finansal garanti sözleşmeleri

TFRS 9 değer düşüklüğü gereksinimleri, hem fatura edilmiş hem de fatura edilmemiş alacaklar için geçerlidir

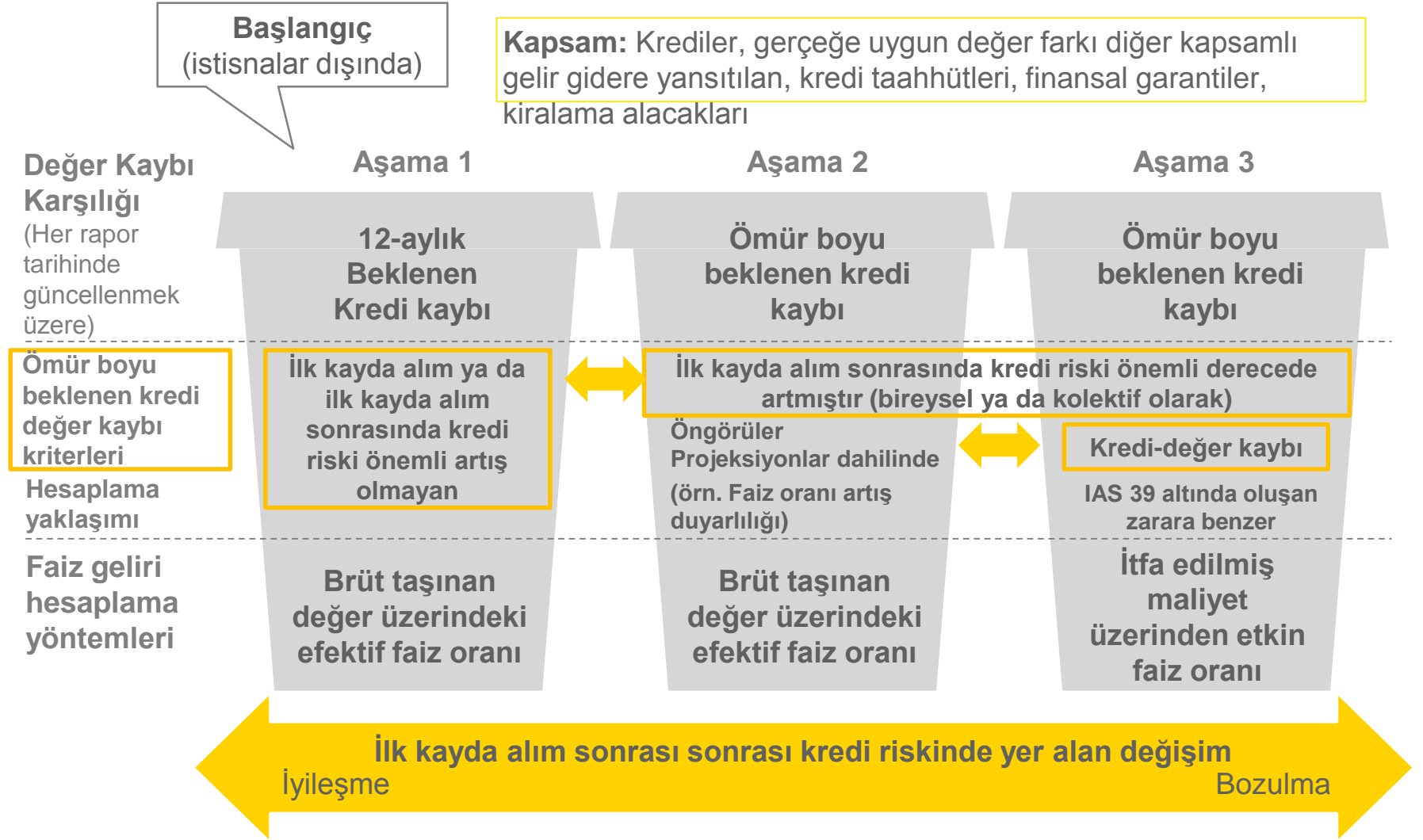
Finansal Varlıklarda Değer Düşüklüğü Kapsamı nedir? (devamı)

Dönen varlıklar	
Nakit ve kısa vadeli mevduatlar	17,112
Stoklar	23,762
Ticari ve diğer alacaklar	25,672
Ön ödemeler	244
Diğer cari finansal varlıklar	551
	67,341
Dağıtımda tutulan varlıklar	13,554
	80,895
Duran varlıklar	
Maddi duran varlıklar	32,979
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	8,893
Maddi olmayan duran varlıklar	6,019
İştirak ve Ortak Girişim Yatırımları	3,187
Cari olmayan finansal varlıklar	6,425
Ertelenmiş vergi varlıkları	383
	57,886
Toplam varlıklar	138,791

Ticari ve diğer alacaklar	
Ticari alacaklar	24,501
İştiraklerden alacaklar	551
Diğer ilişkili taraflardan alacaklar	620
	25,672
Diğer cari finansal varlıklar	
Hisse senedi ihracı (FVOCI)	337
İştirak kredisi	200
Yöneticilere borç	14
	551
Cari olmayan finansal varlıklar	
Kredi	3,673
Türev araçlar	1,102
Borsa dışı paylar (FVOCI)	1,038
Tahvil edilmiş şirket tahvilleri (FVOCI)	612
	6,425

TFRS 9 Değer Kaybı Modeli

Genel Yaklaşım

Beklenen Kredi Zararı (BKZ) Modeli

Genel Bakış

Beklenen Kredi Zararı (BKZ) Modeli

Basitleştirilmiş Yaklaşım

Aşağıdaki varlıklara «Basitleştirilmiş Yaklaşım» uygulanabilir mi?

	Evet	Hayır
Ticari Alacak – önemli finansal bileşen içermeyen	✓	
Temettü Alacakları		X
Kiralama Alacakları	✓	
Sözleşme Varlıkları	✓	
Şirket içi Krediler	Finansal bileşene göre değişiklik gösterir	

Örnek 1 — Kayıp Oranı Baz Alınarak 12 Aylık Beklenen Kredi Zararı Ölçümü Yaklaşımı (IFRS 9.IE53-IE57)

- A Bankası, toplam risk bakiyesi CU550,000 olan 2,000 adet tek ödemeli kredi kullanmıştır.
- Banka A, kullandırım tarihinde portföyünü ortak kredi riski özelliklerine göre Grup X ve Grup Y olarak ikiye ayırmıştır. Grup X, müşteri başı CU250 olacak şekilde 1,000 adet kredi içermektedir, toplam risk bakiyesi CU250,000'dir. Grup Y, müşteri başı CU300 olacak şekilde 1,000 adet kredi içermektedir ve toplam risk bakiyesi CU300,000'dir.
- Tarihsel olarak 1000'er kredi bulunduran Grup X ve Grup Y için; dört temerrüt durumu içeren Grup X'in kayıp oranı yüzde 0.3 ve iki temerrüt içeren Grup Y'nin kayıp oranı iki temerrüt bazlı olmak üzere yüzde 0.15'tir.

	Örneklem Müşteri Sayısı	Tarihsel Temerrüt Ortalaması	Temerrüt Halinde Risk Bakiyesi	Tarihsel Kaybın Toplam Değeri	Tarihsel Kaybın Bugünkü Değeri	Kayıp Oranı
Grup	A	B	C	D = B x C	E	F = E ÷ (A x C)
X	1000	4	200	800	600	0,30%
Y	1000	2	300	600	450	0,15%

	Müşteri Sayısı	Risk Bakiyesi	Toplam Bakiyesi	Karşılık Oranı	Karşılık Tutarı
Grup	G	H	I = (GxH)	F	J = I x F
X	1000	250	250000	0,30%	750
Y	1000	300	300000	0,15%	450

1200

Örnek 2 — Karşılık Matrisi

- İmalatçı M Şirketi, tek coğrafi bölgede işletim yapmakta ve portföyü 20X1'de bakiyesi CU30 milyon olan ticari alacıklardan oluşmaktadır.
- IFRS 15 Hasılat standardı uyarınca ticari alacaklar önemli bir finansman bileşeni içermemektedir. Portföyün beklenen kredi zararına karar vermek için M Şirketi karşılık matrisi kullanmaktadır.
- Matris tarihsel gözlemlenmiş temerrüt oranlarının, ticari alacakların tahmini ömrü üzerindeki etkisi baz alınarak oluşturulmuştur ve ileriye dönük tahminler için düzenlenmiştir.

Buna dayanarak, M Şirketi aşağıda görünen karşılık matrisini tahmin etmiştir:

	Cari	1 - 30 Gecikme Gün Sayısı	31 - 60 Gecikme Gün Sayısı	61 - 90 Gecikme Gün Sayısı	90 Günden Fazla Gecikme Gün Sayısı
Temerrüt Oranı	0,30%	1,60%	3,60%	6,60%	10,60%

	Alacak Bakiyesi	Karşılık Oranı	Karşılık Tutarı
Cari	CU 15.000.000	0,30%	CU 45.000
1 - 30 Gün Gecikmede	CU 7.500.000	1,60%	CU 120.000
31 - 60 Gün Gecikmede	CU 4.000.000	3,60%	CU 144.000
61 - 90 Gün Gecikmede	CU 2.500.000	6,60%	CU 165.000
90 Gün Üzeri	CU 1.000.000	10,60%	CU 106.000
	CU 30.000.000		CU 580.000

Not: Her raporlama tarihinde tarihsel gözlemlenen temerrüt oranı güncellenmekte ve ileriye dönük tahminlerde olan değişimler analiz edilmektedir.

Dipnot Gereksinimleri

Sayısal Açıklamalar

Karşılıklardaki değişimin anahtar noktalarını gösteren açılış ve kapanış bakiyeleri mutabakatı

Brüt defter değerindeki değişimin anahtar noktalarını gösteren açılış ve kapanış bakiyesi mutabakatı

Kredi riski notuna göre brüt defter değerleri

Aktiften silinenler, tahsilatlar ve yapılandırmalar

Niteliksel Açıklamalar

Beklenen kredi zararını tahmin etmek için girdiler, varsayımlar ve tahmin teknikleri

Kredi riskindeki önemli artış ve temerrüt riski değerlendirmesi için girdiler, varsayımlar ve tahmin teknikler

Değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıkların değerlendirmesi için girdiler, varsayımlar ve tahmin teknikleri

Aktiften silme, yeniden görüşme ve teminat politikaları

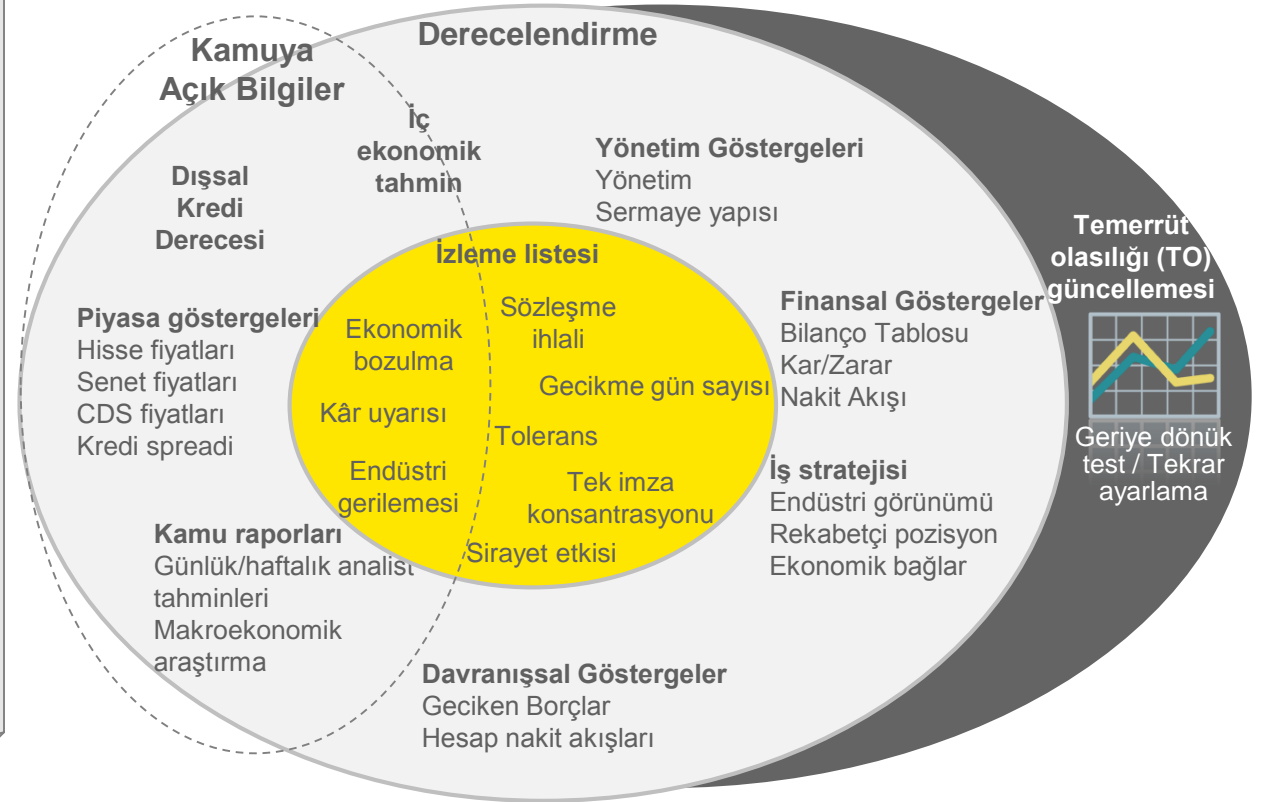
Ekler

Önemli Bozulmaları Değerlendirmek için Kullanılabilir (kurumsal)

Mevcutta kredi risk yönetim süreçlerinde bulunup kullanılacak bilgiler (örnek)

Kilit Sorular:

- ✓ Mevcutta kullanılmakta olan bilgiler TFRS 9 için yeterince kapsamlı mı?
- ✓ Süreçler TFRS 9 için yeterince hızlı tepki verebiliyor mu?
- ✓ Mevcut süreçlere yeni bilgi eklemeye gerek var mı ve/ya da spesifik bir TFRS 9 süreci eklemek gerekli mi?
- ✓ Mevcut süreçlerde ulaşılabilir tetikleyici etkenlerden hangileri kullanılabilir?
 - Rating derecelendirme ?
 - Yakın İzleme listesi ?
 - TO seviyesi ?
 - Diğer ?
 - Karışım ?
 - Yukarıdan aşağıya?

Önemli Bozulmaları Değerlendirmek için Kullanılabilir (perakende)

Mevcutta kredi risk yönetim süreçlerinde bulunup kullanılacak bilgiler (örnek)

Kilit Sorular ?

- ✓ Mevcutta kullanılmakta olan bilgiler TFRS 9 için yeterince kapsamlı mı?
- ✓ Süreçler TFRS 9 için yeterince hızlı tepki verebiliyor mu?
- ✓ Mevcut süreçlere yeni bilgi eklemeye gerek var mı ve/ya da spesifik bir TFRS 9 süreci eklemek gerekli mi?
- ✓ Mevcut süreçlerde ulaşılabilir tetikleyici etkenlerden hangileri kullanılabilir ?
 - Gecikme gün sayısı?
 - Davranışsal Skor?
 - Yeniden Yapılandırmalar?

Teşekkürler

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

EY Hakkında

EY bağımsız denetim, vergi, kurumsal finansman ve danışmanlık hizmetlerinde bir dünya lideridir. Anlayışımız ve kaliteli hizmetlerimiz dünya ekonomisi ve sermaye piyasalarında güvenin oluşmasına katkıda bulunmaktadır. EY, güçlü yönetim ekibiyle tüm paydaş gruplarına verdiği sözleri yerine getirmekte ve bu şekilde çalışanları, müşterileri ve içinde yer aldığı diğer çevreler için daha iyi bir çalışma hayatı oluşturulmasında önemli bir rol üstlenmektedir.

EY adı küresel organizasyonu temsil eder ve Ernst & Young Global Limited'in her biri ayrı birer tüzel kişiliğe sahip olan, bir veya daha çok, üye firmasını temsil edebilir. Sınırlı sorumlu bir Birleşik Krallık şirketi olan Ernst & Young Global Limited müşteri hizmeti sunmamaktadır. Daha fazla bilgi için lütfen ey.com adresini ziyaret ediniz.

© 2018 EY Türkiye.
Tüm Hakları Saklıdır.

Sadece genel bilgi verme amacıyla sunulan bu yayın muhasebe, vergi veya diğer profesyonel hizmetler alanında geçerli bir kaynak olarak kullanılması amacıyla hazırlanmamıştır. Belirli bir konuya ilişkin olarak ilgili danışmana başvurulmalıdır.

ey.com/tr
vergidegundem.com
facebook.com/ErnstYoungTurkiye
twitter.com/EY_Turkiye

